

2021

NABOINFORMASJON

fra Chemring Nobel, Orica og Dynea
om sikkerhet og varsling

Informasjon i samsvar med offentlig regelverk etter Storulykkesforskriften,
§12 og vedlegg V, fra virksomhetene på Engene

Chemring
Nobel

 ORICA

dynea®

Industriområdet på Engene (av mange omtalt som «Dyno») benyttes per i dag av 3 forskjellige virksomheter, Chemring Nobel, Orica og Dynea. Totalt antall ansatte på industriområdet er ca. 160.

Samtlige virksomheter er underlagt «Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer», også kalt Storulykkesforskriften. Videre krever Miljødirektoratet at enkelte bedrifter skal ha beredskap mot akuttutslipp, samt ha vurdert konsekvensene av slike utslipp.

Et sentralt krav i Storulykkesforskriften er at mennesker som bor, arbeider og oppholder seg i nærheten av en storulykkevirksomhet skal informeres om de viktigste faremomentene som kan oppstå, hvordan disse håndteres og hvordan man skal forholde seg hvis en større ulykke skulle oppstå.

Forrige naboinformasjon ble gitt ut i 2015. Det er ingen vesentlige endringer i risikobildet fra forrige utgave. Virksomhetene opererer i det daglige nokså uavhengig av hverandre og faren for dominoeffekt som følge av ulykker anses som liten. I forbindelse med beredskap har virksomhetene likevel klare felles interesser.

Engene næringsområde har en skjermet beliggenhet ved Håøyfjorden beliggende midt i et attraktivt naturområde med stor rekreasjonsverdi for mange mennesker. Vi ønsker å være gode, tillitvekkende og ansvarsfulle naboer for Sætres befolkning.

Det har ikke vært alvorlige ulykker på Engene etter at produksjonen av Nitroglycerin, dynamitt og krutt ble avviklet på 1960-tallet.

Sætre, juli 2021

Daglig leder
Orica Norway AS

Trond Hellum

Adm. direktør
Chemring Nobel AS

Helge Husby

Adm. direktør
Dynea AS

Tarje Braathen

Chemring | Nobel |

Chemring Nobel produserer og lagrer energirike stoffer som omfatter eksplosiver og beslektede stoffer med mye energi. Lagring av produktene skjer i overveiende grad i fjellmagasiner.

Råstoffene for produksjonen består av reaksjonsfarlige, etsende, brannfarlige og giftige stoffer. Lagring av både råstoffer og produkter skjer i samsvar med regelverk og tillatelser. Råvarer og ferdigvarer bringes til og fra Engene i hovedsak med tank- eller lastebil.

De samlede mengdene eksplosiver betyr at Chemring Nobel må utarbeide en egen sikkerhetsrapport, jfr. § 9 i Storulykkesforskriften. Sikkerhetsrapport er oversendt tilsynsmyndighetene.

Chemring Nobel har for tiden 140 ansatte og med unntak av ferier går driften døgnet rundt.

Orica Norway AS har en bulkstasjon på Engene som fungerer som distribusjons-senter for halvfabrikata til emulsjonssprengstoffer (ANE 7000).

Lagringen av ANE 7000 på Engene gjør at Orica er meldepliktig virksomhet i henhold til Storulykkeforskriften § 6.

ANE 7000 og andre råvarer transporteres til kunder i Østlandsområdet med spesialdesignede lastebiler og blandes til ferdig bulksprengstoff på brukerstedet. Orica har ca. 25 ansatte som jobber i hovedsak på dagtid.

Dynea lagrer metanol og urea på Engene. Leveranser av disse råvarene skjer med båt (ca. 50 anløp per år). Råvarene sendes med tank- og lastebil videre til produksjonsanleggene på Lillestrøm.

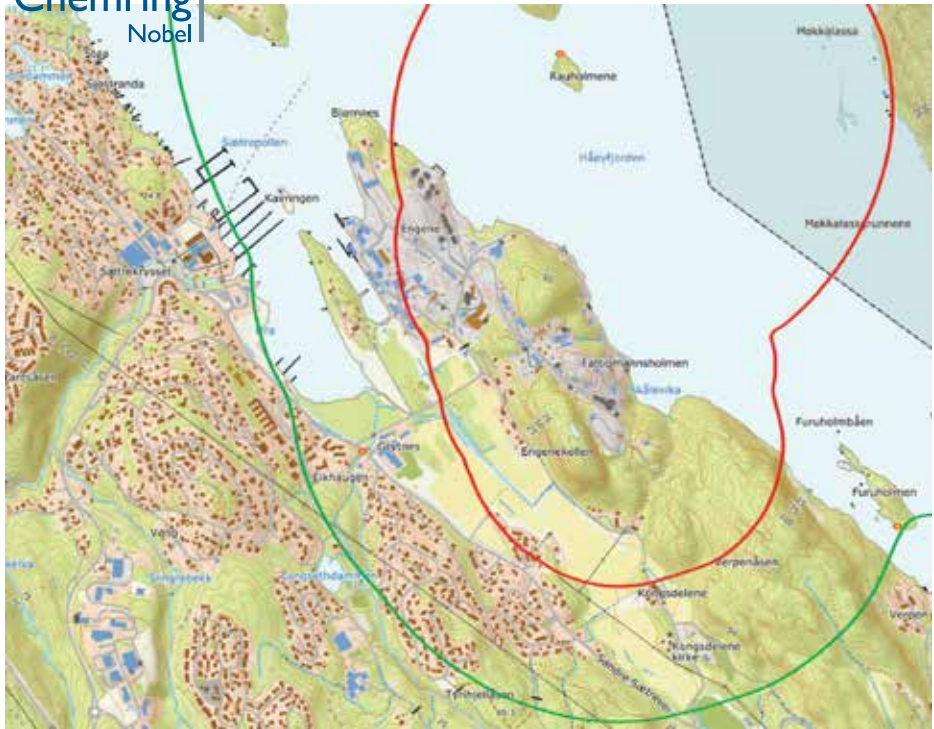

Lagermengden av metanol på Engene gjør at Dynea er meldepliktig virksomhet i henhold til Storulykkeforskriftens § 6.

Dynea har 2-3 ansatte på Engene som jobber dagtid.

Chemring Nobel

Kart med faresoner for de 3 storulykkevirksomhetene. Trykksonene på 5 kPa (rød) og 2 kPa (grønn) fra Chemring Nobel har størst utbredelse.

Fare for storulykke

Engene næringsområde omfattes av Storulykkeforskriftens bestemmelser som følge av følgende stoffer:

Navn	Selskap	Transport fareklasse	UN-nr	Egenskaper
Ekspløsiver	Chemring Nobel	1.1D	0226, 0072, m.fl.	Kan detonere
Metanol	Dynea	6.1	1230	Meget brannfarlig, giftig å drikke
ANE 7000	Orica	5.1	3375	Halvfabrikat for bulk-sprengstoff

Eksplosjoner

Konsekvensene overfor omgivelsene vil være avhengig av mengden eksplosiver som eksploderer og stedet dette skjer. Ved en eksplosjon dannes det høye temperaturer og trykk. Varmestråling, fragmenter og trykkbølger vil spre seg utover fra eksplosjonsstedet og forårsake skader. I tråd med lovverk og tillatelser er det utarbeidet faresoner, jfr: kart side 7, rundt næringsområdet hvor risikoen vurderes som akseptabel selv om en større ulykke skulle inntreffe. En trykkbølge på 5 kPa kan forårsake sprekker i større glassflater og mindre skader på hus. I sonen mellom 5 og 2 kPa reduseres farepotensiale ytterligere, men kan ikke utelukkes. Fragmenter fra eksplosjoner vil i hovedsak rettes mot sjøen, østover, som følge av topografiske forhold.

Branner

Brann på industriområdet, og da spesielt metanol, vil kunne berøre omgivelsene avhengig av varighet og vindretninger. Sannsynligheten for spredning av brann mellom ulike anlegg vurderes som svært liten. Brann kan også gi opphav til røyk og giftige gasser.

Innenfor Chemring Nobels område kan en brann eskalere til en større ulykke dersom den sprer seg til eksplosiver.

Gasser

Hendelser som f.eks. større lekkasjer med reaksjonsfarlige, brennbare og giftige stoffer kan under spesielle omstendigheter gi utslipp av gass. Sannsynligheten for slike hendelser er liten, men avhengig av vindretning og værforhold kan gass representere en fare.

Miljø

Akuttutslipp av stoffer til sjøen vurderes som lite sannsynlig, og konsekvensene vil neppe fremstå som dramatiske, og vurderes ikke å gi vesentlige endringer i bruksverdi eller miljøstandard for fjorden over tid.

Generelt

Vi anser sannsynligheten for at større ulykker skal skje som svært liten, tatt i betraktning alle sikkerhetstiltak som er gjort på Engene næringsområde. Det jobbes dessuten kontinuerlig med forbedringstiltak innenfor helse, miljø, sikkerhet og beredskap, blant annet ved å utføre risikoanalyser periodisk for aktuelle produksjonsprosesser og aktiviteter. I tillegg utføres jevnlig interne HMS-internrevisjoner, sertifiseringsrevisjoner i forbindelse med ISO-standarder (9001, 14001, 45001) revisjoner av tilsynsmyndigheter, kunder, forsikringsselskaper, andre lands myndigheter etc. Mer informasjon knyttet til tilsyn fra storulykkemyndighetene fås ved henvendelse til Direktoratet for samfunnssikkerhet- og beredskap.

Industrivernet - industriens egen beredskap

Etablering av industrivernet er et lovpålagt krav om egenbeskyttelse. Industrivernet skal raskt kunne håndtere branntilløp, personskader og lekkasjer av gass og farlige kjemikalier alene inntil nød- og beredskapsstatene er på plass, og deretter i samarbeid med disse.

Alle de 3 selskapene har beredskapsorganisasjoner men bare Chemring Nobel er fullt bemannet med innsatspersonell lokalt på Engene.

Virksomhetene har en beredskapsplan som inneholder mulige uønskede hendelser. For hver av de uønskede hendelsene lages det planer for å begrense konsekvensene mest mulig. Det gis opplæring og øves jevnlig, fra individuelle personskader til brann med full evakuering.

Chemring Nobels Industrivernet vil iverksette umiddelbare tiltak ved en eventuell uønsket hendelse, også ved hendelser hos Orica og Dynea, og vil jobbe side om side med eksterne nødetater. Industrivernet har innsatsgrupper som står under ledelse av en Innsatsleder:

- Brannvern
- Kjemikalievern og kjemikaliedykking
- Orden og sikring
- Førstehjelp
- Redningsstab

Under øvelse og innsats vil innsatspersonell benytte markeringsvester slik at de lett kan identifiseres og lagene kommuniserer via nødnett.

Samarbeid med eksterne redningsetater

Industrivernet har et godt samarbeid med nødetatene både lokalt og regionalt i forbindelse med utvikling av beredskapsplaner, øvelser, opplæring og kjentmanns-kompetanse på næringsområdet. Det arrangeres øvelser og demonstrasjoner der de forskjellige redningsetatene deltar.

Chemring Nobel er også tilkoblet det norske nødnett, noe som sikrer informasjonsdeling og økt samhandling, både relatert til varsling og samarbeid dersom en ulykke skulle inntreffe.

Varsling

Ved uhell, unormale hendelser og ulykker varsles industrivernet via alarm og varslingssystemer. Avhengig av type uhell, omfang og mulige konsekvenser, varsles brannvesen, politi, ambulanser, kommunale myndigheter, Miljødirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Arbeidstilsynet etc. - Alle de forannevnte instanser vil alltid bli varslet om en storulykke skulle inntreffe. Kritiske varslings- og styringssystemer vil fungere også i tilfeller med strømstans.

Ved større ulykker på området kan det utløses intern beredskapssirene - 2 frekvente støt av ca. ett minutt varighet.

Naboer i nærheten av fabrikken vil kunne høre denne. Beredskapssirenen testes hver mandag kl. 12.00.

Hovedansvaret for varsling til naboer og allmenheten, og eventuell evakuering ligger hos politiet.

Fare for storulykke

Ved en eventuell storulykke eller større utslipp oppfordres du til å:

- Forhold deg til de meldinger som blir gitt av politi eller annen redningsledelse.
- Hold deg innendørs hvis ikke annen beskjed blir gitt.
- Lukk vinduer, dører og slå av ventilasjon.
- Hold deg borte fra store glassflater i dører eller vinduer.
- Er du utendørs og ikke kan komme deg inn, bør du observere vindretningen og bevege deg bort fra området på tvers av vindretningen.
- Bevar fatningen – pass særskilt på utsatte grupper som barn, eldre og syke personer.
- Søk informasjon på tilgjengelige kanaler (radio, tv, internett, sosiale medier).

YTTERLIGERE INFORMASJON

Ved behov for ytterligere informasjon kan virksomhetene kontaktes på telefon som følger:

Chemring Nobel	Sentralbord dagtid Beredskapsvakt (24 timer)	32278600 95211925
Orica	Sentralbord dagtid Beredskapsvakt (24 timer)	32229100 91705850
Dynea	Beredskapsvakt (24 timer)	63897100

Mer informasjon om selskapene på området kan finnes på:

www.orica.com

www.chemringnobel.no

www.dynea.no